

ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ НА ОТКРИТО**В ДЕТСКАТА ГРАДИНА**

Евгения Цветанова Михова

ДГ „Братя Грим“, гр. Шумен

EUROPEAN EDUCATIONAL PROJECTS AND OUTDOOR ACTIVITIES**IN KINDERGARTEN**

Evgeniya Tsvetanova Mihova

Kindergarten Bratya Grimm, Shumen, Bulgaria

Abstract: The report examines the place of European educational projects in kindergarten and the opportunities they provide for the modernization of the educational process. The challenges posed to educators by the pandemic and the need to outsource teaching are presented. Successful practices related to project activities that provide opportunities for outdoor learning are described, as well as the steps taken in the kindergarten for more work in this direction. examples are given with successful strategies implemented in a pandemic environment. aspects of interaction and interdisciplinary connections possible in the course of the work are considered. Ideas for further actions for the development of outdoor learning in kindergarten through European projects are also given.

Keywords: learning, outdoors, projects, educational, activities

Новото педагогическа реалност е в центъра на вниманието на европейската общност, тъй като от нея зависи по-нататъшната готовност на младите хора за пазара на труда. Европейската комисия насърчава по много линии участието в обучителни дейности, но основен инструмент е програма „Еразъм+“. В новия програмен период 2021-2027 г. Се подкрепят приоритети и дейности, посочени в европейското пространство за образование, плана за действие в областта на цифровото образование и Новата европейска програма за умения. „Еразъм+“ предлага възможности за мобилност и сътрудничество в областта на:

- висшето образование
- професионалното образование и обучение
- училищното образование (включително образованието и грижите в ранна детска възраст)
- образованието за възрастни
- младежта
- спорта¹

Работата по проект се налага като адекватна форма за удовлетворяване на потребностите на съвременното общество и определя нейната актуалност във всички области – както в стопанския сектор, така и в сферата на нестопанските дейности, като образованието не прави изключение. Модернизирането на предучилищното образование и синхронизирането му с европейските образователни приоритети и ценности предполага периодично осъвременяване на образователните технологии при отчитане на установените традиции в националната система и възможността за иновативното им надграждане. Проектните дейности са една важна част от това. Важно дидактическо условие за реализацията на проекта е да се осигури възможност за самостоятелно придобиване на знания в процеса на решаване на практическите задачи или проблеми, предполагащи интегриране на информация от различни области.

Проектното обучение, разглеждано като образователна технология, приоритетно се базира на изследователски, иновационни методи, прилагани в учебния процес, които дават възможност за усвояване на важни надпредметни умения, необходими за изграждане на съвременния облик на учащите се: за намиране, анализиране и обобщаване на все по-голямата по обем информация, запознаване и прилагане на новите технологии за комуникация, контрол и управление, умение за работа в екип и редица други. В периода на предучилищната възраст детето започва да се диференцира от обкръжаващата среда, развива се емоционално-ценностното отношение към света, формират се основите на нравствено-екологичната позиция на личността, които се проявяват във взаимодействието на малкия светооткривател с природата и обществото, а също и в поведението му в средата. В зависимост от отношението си към организацията,

която ги реализира, проектите се разделят на: вътрешни и външни. Първите се разработват и реализират от една и съща организация. Тематиката и съдържанието им могат да бъдат разнообразни. В практиката на съвременната детска градина се използват следните видове проекти:

- Изследователско-творчески – децата експериментират, а след това оформят резултатите във вид на драматизации, детски дизайн и др.
- Ролево-игрови – с елементи на творчески игри, в които децата влизат в образ на персонаж от приказка и решават по свой начин поставения проблем.
- Информационно-практикоориентирани – децата събират информация и я реализират, ориентирани се към социалните интереси (оформяне на дизайн на групата, витражи и др.
- Творчески – оформяне на резултатите във вид на детски празник, детски дизайн и др., инсценировки) и др.

При външните проекти изпълнението се прави от външни изпълнители на договорна основа.

Част от проектните интервенции са насочени към учене на открито. Дори и голяма част от обучението във външна среда да е същото като това, което се провежда на закрито (придобиване на знания, подобряване на уменията и променящите се нагласи и т.н.), качеството и естеството на опита често се засилват. Обучението извън класната стая подкрепя развитието на здравословен и активен начин на живот, като предлага на децата възможности за физическа активност, движение и насърчаване на чувство за благополучие. Ученето в открито пространство често води до повишаване на физическата активност, като посещенията много често включват разходка из мястото или участие в практическа дейност. Връзката между човешкия контакт с естествения свят и подобреното психично здраве също е улеснена.

Много проучвания показват, че естествената среда намалява ефектите от проблеми на психическото здраве, които могат да затруднят вниманието на децата в класната стая². Валдорфската концепция е насочена към природата и природните материали, с което приближава децата максимално естествена среда за учене.

ДГ „Братя Грим“ направи своя програмна система през 2017 г. на базата на програма „Стъпка по стъпка“ и с елементи на Монтесори и Валдорф. Активно е застъпен и проектно-базирания подход, както и балансираното използване на ИКТ. Това обуславя интереса за трупане на опит по отношение на ученето на открито.

С този акцент са защитени три проекта по Ключова дейност 1 на „Еразъм+“.

- „Квалифицирани учители – успешни деца“
- „Иновация чрез квалификация“
- „Иновация днес – успех за утре“

Освен това в серия проекти по ключова дейност 2 са реализирани дейности за учене на открито.

- „Енергия от природата“
- „От учител към учител“
- „Културното наследство около нас“
- „O.A.S.I.S.“

В проекта „Квалифицирани учители – успешни деца“ имаше заложили обучителни курсове за учене чрез изкуство, работа с деца със СОП и дейности на открито. В реализирано наблюдение в партньорска детска градина в Юрбаркас, Литва, трима учители се запознаха с успешни практики на институцията и по трите теми на проекта. Особено впечатлени бяха от опита им по Кнайп теорията и представените проекти по програма „Норд плюс“ за здравето на децата. От там видяхме сензорни пътечки на открито с различни материали, които в модифициран вид опитахме да приложим и при нас.

В този проект имаше планиран курс за обучение на открито в Исландия. Въпреки тежките за българи метеорологични условия всичко действително бе представено навън. Впечатляващ бе подхода на учители, водещ към дисциплина, навици за труд и отговорност към останалите. Полезен опит, приложен и при нас са игрите за тийм-билдинг, учене с природни материали по математика и роден език.

„Иновация чрез квалификация“ бе по-кратък и малък проект, но в него имаше специално планирано наблюдение в партньорско училище в Мадейра, Португалия. Климатичните условия предполагат нови варианти за учене на открито. Такива бяха представени в двора на градината – за забавление, за тийм-билдинг, за учене на математически понятия и наблюдение. Полезен опит бе изследователската мисия в природния парк, ориентирана към образователно направление „Околен свят“.

В последният ни проект по КД1 „Иновация чрез квалификация“ бе планиран курс за учене на открито и CLIL. За съжаление КОВИД 19 направи невъзможно осъществяването му. След дълго търсене в момент,

в който се предлагат единствено курсове за дигитална среда и учене онлайн, се намери курс за учене на открито в Испания /Тенерифе/. Курсът се проведе през юли 2021 г. и представи отлична синергия между теория на ученето на открито и практика. Представени бяха различни техники за учене според теорията за “in, about and for”.

Всички полезни материали, подходи и методи са реализирани успешно в практиката на детското заведение.

В партньорство с други страни първият проект бе „Енергия от природата“. Той има изцяло екологична насоченост, което обуславя повече учене на открито. Добрите практики от проекта бяха споделени в съвместен е-документ и се използват и досега.

„От учител към учител“ е проект по КД2 на „Еразъм+“, който е ориентиран изцяло към обмен на добри практики от целия спектър на работата в детската градина. Той приключи през 2019 успешно, като краен продукт бе сборник с добри практики. Между тях има представени серия такива за дейности, които са изпълнени или могат да бъдат изпълнени на открито. Опитът от петте страни-участници Румъния, Естония, Португалия, Литва и България дава отлична база за компилация и творческо прилагане в ежедневната практика на учителите с междупредметни връзки между роден език, математика, изкуства, околната среда, физическа култура и др.

Предизвикателство се оказва проектът „Културното наследство около нас“ с координатор Чешка република. Разпределени в панели теми като част от наследството – архитектура, изкуства, храна, традиции, музика и танци предполагат излизане от детската градина и посещение на различни обекти. Особено в раздела за архитектура децата наблюдаваха различни емблематични сгради, а след това правиха макети на представените от партньорите такива. Като домакини на два модула ние изнесохме почти изцяло обучителни процес навън. Последната среща през юни даде възможност за уоркшопове край Мадарския конник и в двора на детската градина на тема музика и танци на народите.

Проектът „O.A.S.I.S.“ /това е съкращение на дългото заглавие/ е изцяло насочен към учене на открито. Той стартира през 2020г. и е разделен на модули по различните образователни направления. Цели да покаже, че всичко може да бъде преподавано и учено навън. Акценти са здравословния начин на живот, екологията, математика, роден и чужд език, околната среда. Координатор е Литва, а крайният продукт ще бъде отново сборник с добри практики. В него също се предвиждат междупредметни връзки както между усвояването на роден и чужд език, така и с други образователни направления като математика, околната среда, изкуства, науки и др.

По извънредната покана на ЕК във връзка с преодоляване последиците от КОВИД19 също бе спечелен проект „Arts, museums, outdoor activities and learning“. От българска страна участват още ДГ „Светулка“ и регионален исторически музей, Шумен. Различни НПО, музеи и образователни институции от Гърция, Португалия, Кипър, Испания и Италия са партньори в него, като целта е да се представи модел на взаимодействие между институциите за учене на открито в музея чрез различните изкуства. Той стартира през май и приключва през ноември 2022г. Крайни продукти ще бъдат сайт с добри практики и наръчник за работа по темата.

Всички представени примери демонстрират значимостта на проектната дейност за модернизация на процеса на учене и преподаване чрез различни форми на открито. В пандемична обстановка се оказва, че това е един от безопасните начини за учене и при това с голяма възможност за интерактивност. Проектната дейност от една страна прави учебния процес по-интересен, разчупен, полезен, ефективен, от друга страна е мощно средство за активизиране на творческия потенциал на педагозите [1]. Добрите практики допринасят за подобреното самочувствие на педагозите, тяхната мотивация и удовлетвореността им от ежедневната работа.

References:

1. Petrova Ev., Influence of the project activity in the kindergarten on the team work, Education and Technology, 5/2015, p. 54

(Endnotes)

1. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_bg
2. <http://suskinder.suscooks.eu/bg>